

KURJER LITTEWSKI

w WILNIE dnia 2. Kwietnia V. S. ROKU 1810.

S. PETERZBURG V. S. d. 23 marca.

Dnia 15 X. Badeńska wyjechała ztąd na czas nieiaki do Carlsrhue dla obaczenia się z familią swoją. Nayiaśnieysza Imperatorowa Elżbieta Alexieiewna raczyła przeprowadzać Xiężniczkę o 60 wiorst od stolicy do stacyi Kuskowo, i tegoż dnia w dobrém zdrowiu nazad powróciła. Xezka Amelia przyjechała do Rygi d 19 a w dalszą podróż udała się d. 21—Imperatorowa Marya Teodorówna z wielką Xiężniczką Pawłówną d. 15 przyjechała do Nowogrodu; w cerkwi Sofijskiej była powitaną przez duchowieństwo i władze cywilne; oddawała cześć świętym i reliquiom tam złożonym, przyjmowała ofiarowany chleb i sol, i nakoniec w dalszą drogę do Tweru udała się. D. 15 w dobrém zdrowiu przybyła do tego miasta, najpierw udała się do cerkwi i cześć świętym oraz reliquiom oddała, a potem do pałacu pojechała. Xże Holsztyńsko-Oldemburski wyjeżdżał na spotkanie i przyjmował Imperatorowę u drzwi cerkwi, a iego małżonka WXżna Katarzyna Pawłówna spotkała na schodach pałacu. Radość ludu napełniającego place i ulice nie do opisania.

W Moskwie Zgromadzenie Szlacheckie postanowiło ku wieczney pamiętce wystawić z brązu monument dla nieśmiertelney Imperatorowej KATARZYN Y II. J. J. Mość zgadzając się na to przedsięwzięcie między innemi w piśmie naywyższem pomieścił te wyrazy „ Czuiemy naymocniejszy przywiązanie osobiste; uwielbiamy dzieła i prawidła tey Wielkiej Monarchini, i przeto za nayswiętsze poczytuemy wszystkie ślady Jey sławy i wszelkie o Niey pamiętki. Przez tę ofiarę dla Wielkiego Jey Imienia Szlachta nabywa nowe prawo do szacunku Naszego. Monument ten zaświadczać będzie potomności, że w oyczyźnie naszej, a mianowicie w zgromadzeniu szlacheckim, uczucie prawdziwego honoru i szlachetności zawsze było połączone z uczuciem wdzięczności i uwielbienia dla dzieł wielkich i ustaw dobroczynnych „ Ubiega się szlachta ze złożeniem ofiar na kosztą tego pomniku, już weszło do kassy przeszło 40 tysięcy rubli. Grafini Anna Radionowna Czerniszewowa offiarowała płacić co rok aż do zgonu swojego po 10000. rubli; wyrażając w liście swoim że to iest iskierka płomienia, którym iey dusza pała dla oyczyzny: azatém napisała, „ Oddać gotowam wszystko, czego szlacheckie zebranie żąda; gdyż wszystko posiadam z Jey darow; dysponuycie mną iak Jey własnością; iestem danna Monarchow moich na wszystko co pożyteczne poświęcona. Od lat 7, w podwoiach Cesarskich przez Elżbietę wyhodowana, przez Piotra 5. na stopień damy honorowey wynie-

siona, przez Katarzynę z damą stanu mianowana, w starości na łożu cierpienia, przez Pawła i orderem S. Katarzyny i klasy zaszczyconą, widziałam szczęśliwie teraz Panującego Monarchę w pieluchach i na tronie: wszystko od Nich mam wszystko Jm winnam, wszystko też i i siebie ofiaruję.“

W prowincyach północnych państwa ciągle panują mrozy: w Stolicy dochodzą do 20 stopni: przeciwnie w guberniach południowych w lutym zaczęła się wiosna; grzmoty słyszeć się daly i rzeki z brzegow wystąpiły. Tak zatém wielka różnica zachodzi w szerokości ieograficznejey, i pod tak odmiennemi strefami kray leży. Sprawiedliwie rozumieć można że na południu łatwo rozmnożone będą trzody owiec hiszpańskich, winnice i drzewa morwowe na iedwabniczki, które już są po wielu mieyscach zaprowadzone—Cena zboża w lutym naywyższa była w stolicy, nayniższa w guberniach wewnętrznych a srednia w pogranicznych.

PARYZ d. 17 marca. (z Hambr. Monit : O siłach naszych i ich rozłożeniu w Hiszpanii pisma publiczne dają następująca wiadomość Ar. od 60 t. osadza 4. królestwa Andaluzyi. Naywiększa spokojność panuje w tey prowincyi; a mieszkańcy ubiegają się z okazaniem swojej wierności i przywiązania do króla. Od Malagi aż do Petri wszystkie brzegi są zaięte: żaden okręt nie potrafi tam przybić ani dostać żywności lub wody dla miasta Cadix. Dwa korpusy stoją w Extremadurze; 5ci zamyka miasto Rodrigo w Kastylii, i niedlugo osadzi tę twierdzę. G. Bonnet z udziałnym korpusem osadza Asturyą i Owiedo. Więcej aniżeli 40 t. przyszło pod Pirynei na mieysce tych wóysk, które pociągnęły ztamtąd do Gallicyi i Portugallii. Liczne posiłki są gotowe przeysć za góry iezeliby Król hisz. ich potrzebował, bo wszelkie iest podobieństwo, że bez nich woyna hisz. prędko skończoną będzie na podbiciu całego Królestwa. Katalonia cała uspokoiona oprócz Leridy, Tortosy i Tarragony, te miasta niemając ani takich fortyfikacyi iak Gironna, ani takich sił, iakie były w polu pod G. Blake, będą musiały w krótcie poddać się i uzupełnić ostateczne podbicie tey prowincyi. Walencia podobney kolei spodziewając się przedsięwzięcia szrodki dla odwrócenia grożącej burzy. Murcia poydzie za przykładem Grenady. Kartagena niemoże żadnym sposobem wytrzymać ataku od lądu, i zapewne zechce uniknąć skutkow slepego uporu.

Gdyby Cadix był mocny iak Gibraltar, któż zyskałby z przedłużoney iego obrony i oderwania od lądu? Anglia wygrałaby sprawę, i sami anglicy skorzystaliby; pomnożyłaby się emigracya hiszpanow; bogactwa hisz. przeniosłyby się na obcą ziemię; anglicy opanowałiby

handel miasta; wydarliby cały majątek i życie pod tytułem utrzymania udziałności, zatamowałiby prędko bogate źródła Narodu; rzuciliby w kraiu nasioną wewnętrzną niezgody i zemsty; zniszczyliby marynarkę najdawniejszą pokazując światu tryumf polityki swojej dążącej na zapewnienie panowania despotyzmu nad morzami. Podług wiadomości prywatnych poddało się już to miasto królowi Józefowi bez najmniejszego krwi przelewu. Głoszą że flotta Tulońska od 60 okrętów liniowych wyzła na morze i płynie do Cadix, że Admirał Collingwood krąży teraz iey szukając.

Dostojni goście zaczynają tu przyjeżdżać na uroczystości następujące. Już przybyli X. Borghese szwagier Imperatora, król i królowa westfalscy; król holl: tu bawi. W krótkce staną w tej stolicy A. X. Ferdynand W. X. Wirtzburcki brat Cesarza austr: tudzież ciotka nowej Imperatorowej iakoteż wielu Xiążąt niemieckich. Marya Ludwika spodziewana tego miesiąca; pierwsze ceremonie szluby nastąpią d. 31 Ciekawi oglądać pompę wiazdu, najmują okna placąc po 100 franków za każde. O Imperatorowej Józefie mówią że mieszkać będzie w Rzymie, inni głoszą że iey rezydencya będzie w zamku Laken niedaleko Bruxellés albo w zamku Navarra pod Evreux. Ambassador austr. X. Schwartzenberg wielkie odbiera honory. Poseł pruski G. M. Kruzemark częste miewa konferencye z ministrem spraw zagranicznych Champagny.

LONDYŃ 9 marca (z Berlin, Monit. Zusch.) Parlament roztrząsając wyprawę na Skaldę ogłosił wszystkie pisma i examina czynione. Z nich okazuje się że Austria była w niej nalegała przez swóiego Posła w Londynie Xcia Staremberga i przez komunikacyą z posłem angielskim Bathurst u dworu cesarskiego rezydującym ażeby Anglicy działali najsilniey i najsprędzey we Włoszech oraz w Niemczech północnych. Kierunek wyprawy na Skaldę był naganiony przez ministerium austr; wszakże ażeby czas nie był napróżno stracony, Cesarz nalegał ażeby ona z największą tęgością była popierana: oświadczyć kazał swój niesmak z powodu iey cofnienia z Zelandyi, azatym negocjował ażeby między Elbą i Wezer wylądowała. Nakoniec z pisma ministra spraw zagranicznych Stadion widać że d. 20 września Cesarz chciał rzetelnie wypowiedzieć za 2 dni zawieszenie broni w Znaym podpisane. Cały ciąg tej wielkiej sprawy opozycyi z ministrami sprowadza tysiące słuchaczów; we wszystkich prawie sporach pierwsza góruie. Z rozbioru szczegółów okazało się i to, że Lord Chattam oddawszy sekretnie Królowi rapport o całej wyprawie, wydobyć ony potrafił i wyioł z niego punkt oskarżenia komenderującego Admirała Strachan, że Parlament więc inaczej miał sobie przedstawione rzeczy. Tu ministrowie okropnie przegrali 33 głosami, gdyż większość Parlamentu powiedziała, że na zło użyto przywileju otaczania tronu i zbliżania się do króla i że nader niebezpieczny przykład w tym dany. W tejże sprawie kiedy Lord Chattam z porządku innych u kraty był examinowany, Fuller reprezentant izby niższej czynił rozmaite pyta-

nia, lecz ani Chattam, ani prezydent na to nie uważali. To widząc rzekł, „moje pytania zasługują na taką uwagę iak badania Kanclerza, i tyle mam prawa być słuchanym ile ieden z tych, który tu zapłacony swoje miejsce zajmuie „ Ztąd nowe spory powstały między Kanclerzem a reprezentantem i zakończyły się na areście ostatniego i publiczném upomnieniu. Wniesiono potem pytanie kto poradził Królowi dać odpowiedź Londynowi proszącemu o roztrząśnienie wyprawy, że śledztwo jest niepotrzebne? Lord Liverpol rzekł, że ministrowie i Lord Chattam ią doradzili. Ztąd nowe powstały spory—Wyliczono że Anglia tego roku mieć będzie dochodu 57,390038 szterlingów; co uczyni mniej dwóma milionami aniżeli roku przeszłego.

Z Hiszpanii smutne wiadomości przychodzą. Podług powieści podróżnych, którzy d. 9 opuścili Cadix, Generalowie Albuquerque i Castannos zgromadzili na wyspie Leon 20,000 żołnierzy; zerwali most łączący z lądem, osadzili brzegi bateriami i zupełnie tę wyspę od lądu kanałem morskim oddzieloną zabezpieczyli przeciwko napaści. Mieszkańcy poczytują za zdrajców wszystkich, którzy składali dawną Juntę Sewilską; pod której rządem francuzi przeszli Sierra, opanowali Sewillę i całą Andaluzyą zdobyli. G. Venegas i Saavedra ledwie uratowali życie przed zapalczywością rozhukanego ludu. Najiaśniey zdrada Junty pokazuje się z rozkazów Głowi Albuquerque danych; wysłała ona 5. gońców ażeby inną szedł drogą do Cadix a nie tym traktem, przez który szczęśliwie trafił do tego miasta. Junta żadney żywności nieprzysposobiła dla miasta; ucierpiałoby zapewne barzo wiele, gdyby 60 okrętów amerykańskich nie przyszło. Kupcy i pierwsi obywatele wysłali do Gibraltaru i do Anglii swoje żony i dzieci przedsiębiorc bronić się do ostatka. Nasi wodzowie morscy i lądowi odebrali rozkaz bronić tego miasta iak najuporniey, i niewprzód poddać, aż kiedy zniknie wszelka nadzieia obrony, w ten czas mają zruynować port, warsztaty, składy morskie, arsenały i całą Marynarkę. Miasto Ceuta na brzegu Afrykańskim o pięć mil od Gibraltaru leżąca już osadzona przez woyska nasze.

Względem przyjęcia woysk portugalskich na żold angielski w Parlamencie powstały rozmaite spory. Margrabia Wellesley oświadczył że niezgadza się z charakterem Narodu opuszczać dawnych i statecznych sprzymierzeńców. Lord Grenville mówił, iż daremna jest ofiara krwi i pieniędzy po tylu przeciwnych doświadczeniach. Nakoniec przystąpiono do głosowania i ministrowie wygrali 104 przeciwko 94. Wellesley brat ministra i wiele regimentów gwardyi płynie do Portugalii i Cadix; chcemy przedsięwziąć wszelkie środki na uratowanie tych narodów od upadku; a przynajmniej, damy schronienie uciekającym i przesładowanym; armią też Portugalską zabierzemy. Kupcy angielscy w Lizbonie przedają z pospiechem swoje towary; wszyscy albowiem w tej stolicy są przekonani że francuzi najsprędzey za 2 miesiące tam wędą. Sądzą, że niepodobna opierać się Xciu Abrantes, chociażby woysko nasze ze go t. portugalczyków wynosiło 70 t. Kupcy

ładnią więc okręty mając płynąć do Gibraltaru lub Anglii.

Zeglarze z południowej Ameryki donoszą że wielkie jest wzburzenie umysłów w osadach hiszpańskich; pierwszą jest cechą miłość udzielnosci; mocno przedsięwzięli w czasie ostatniego rozruchu w de la Paz utrzymywać swoją wolność. Listy z Ryo Janerio wiedzieć dają, że wszyscy mieszkańcy Potosi zbuntowali się i że w kopalniach archiwa królewskie popalone zostały. Ogłaszają nawet manifest wzywający całą Amerykę do uwolnienia się z izarzma Europejczyków, do utrzymania praw natury, i oddzielenia się od metropolii—Gazeta dworska ogłosiła rapport A. Bertie o wyprawie na wyspę fr. Bourbon zwaną, niedaleko brzegów Afryki leżącą; okazuje się z niego że Ministerium nie ma zamiaru zachować tę osadę; gdyż Admirał miał ją opuścić w kilka dni po iey podbićiu—Ze stanami ziednoczonemi, przerwana negocyacja w Wasington, odnowiła się w Londynie z Posłem amerykańskim Pinkney; rząd kazał wstrzymać żeglugę fregaty Adam mając przesłać Prezydentowi Madison traktat w krótkce zawrzeć się mający.

FRANKFURT d. 19 marca. (zFrankf Hmbr) Historia o uroczystościach szluby i podróży nowej Imperatorowej napelnia wielką kartę dziennikow: trudno wyliczyć wszystkie okoliczności. Chcąc okazać ukontentowanie ze związku Maryi Ludwiki z Napoleonem kupcy hurtowi ofiarowali Cesarzowi 50 t. ryńskich dla rozdania między potrzebniejszych. Ieden obywatel zaprosił 50 inwalidow na obiad, i utraktowawszy każdemu dał po dwa ryńskie; do domu inwalidow posłał 5 miary wina i 75 ryńskich, a iednemu kanonierowi przeznaczył pensyi dożywotniey po 10 graycarow: toż samo uczyniły garkuchnie i inni obywatele w miarę swojej możności. Cesarz wyniósł wielu urzędnikow na wyższe stopnie, innym nadał nowe tytuły. Wiedeń starał się wynurzyć cale ukontentowanie iakie czuł z tego związku. W czasie illuminacyi rozmaite napisy wyrażały radość i nadzieję: między innymi pod cyfrą uwienioną Napoleona i Ludwiki czytano wyrazy „ z tego ziednoczenia pokoy bogactwa i spokoyność ludow “ gdzie indziej czytano między wielu ozdobami te słowa „ Vota publica fausto hymeneo “ U Mechanika Malzel stał w oknie sławny automat którego własnością było ciągle trąbić: lecz w ten czas był niemy, bo geniusz skazywał naten gronograf „ taCe, MUn DUConCors z liter większych składa się liczba, koscielną zwaną, wyrażając rok 1810.

A wyjazd Imperatorowej z Wiednia podobny był do tryumfu: woyska stały pod bronią, gwardya otaczała powoz; działa ciągle grzmiały, wielka liczba powozow następowała z tyłu, pierwsi magnaci i damy przeprowadzali Monarchinię Cesarz i Cesarzowa pożegnali się z Ludwiką w S. Pelten, AX. Karol towarzyszył aż do Braunau. Po wszystkich miastach po drodze działa witały przejeżdżającą pierwsze władze występowały z oddaniem uszanowania: wszędzie Ludwika rozdawała chorym francuzom po Napoleonsdorze, a tym którzy stracili rękę lub nogę po 5 Napoleonsdorow. Z Imperatorową iedzie Hrabini Lazańska. W drodze odebrała Lu-

dwika list własnoręczny Napoleona W. wszyscy z zadziwieniem widzieli iak prędko i łatwo przeczytała, lubo charakter Imperatora fr jest bardzo wiązany i nader trudny do czytania. Xże Neufchatel odbierał wszędzie nayıwksze honory, na audyencyach nawet Cesarz witał Posła zdeymuiąc kapelusze i dawał znak W. Ambassadorowi do nakrycia głowy. Minister stanu i spraw zagranicznych Meternich wyjechał z Wiednia do Paryża. Cała familia Króla Bawarskiego, iego gwardya, Królowa Neapolitańska z całym dworem nowej Imperatorowej wyiechali do Braunau na spotkanie Maryi Ludwiki; sporządzono tam wszystko na przyjęcie nayuroczystsze tey Monarchini. Dnia 17 przy odgłosie dział i dzwonow tam przybyła. Uczty, przywitanie; zabawy w Munich, przyjęcie w Auszpurgu, wystawy w Sztudgardzie i Sztrazburgu, są obszerną materiją dla pisarzow, którzy zechcą podać wszystkie szczeguly podróży tey Imperatorowej.

Posel fr. Otto w stolicy austr. pozostał; tamże przyjechał Posel Króla Wiertemberskiego Beroldingen. Do Munich przybył posel fr. Narbonne i miał już wstępny audiencyą. G. Arighi X. Padwy zaszlubia Xczkę Thur i Takis. Ostatni ten Xże przenosi swoją rezydencyą do Hanau z Ratzbony; zawiadywać będzie po dawnemu pocztą w Niemczech. Drudzy mówią że G. Arighi bliski kuzyn Napoleona zeni się z Xczką Karoliną Hiseldurghausen. W Xięstwo Frankfurtskie ma być rozszerzone aż do Renu. Bawarya traci południowy Tyrol który przyłączony będzie, iak powiadaią, do królestwa włoskiego; lecz miasto Botzen ma przy Bawaryi zostać. Król wiertemberski bierze miasto Lindau i powiat nad ieziołem Konstancyenskim leżący, oraz 52 miliony frankow od Maxymiliana. Los Xięstwa Bareuth ieszcze niema pewnego przeznaczenia; mówią że będzie podzielone między Saxonią i Bawarią; i że do pierwszego królestwa Xięstwo Erfurt będzie wcielone. Głoszą że krolowie ligi reńskiey i pierwsi Xiążęta mają czytać rozmaite dopłaty mniejszym Xiążętom za przyłączenie ich posiadłości do państw większych. Synowie Xcia Prymasa Dalberg dawniey posel Badeński u dworu fr: wyniesiony na dostoyność Xcia Dalberg mieć będzie w Bawaryi Ratzbonę, przytym iak powiadaią zostanie pierwszym baronem państwa fr: z obowiazkiem znaydywania się na każdej koronacyi Imperatorow fr. i wolaniam przy ceremonii pasowania kawalerow „ czy niema między wami iakiego Dalberga! “ Przypomina każdy zapewne że w roku 1809 w czasie wojny austr. tego imienia Polkownik gwardyi króla westfalskiego zdradził: chciał on sprawić podobne rozruchy, iakie Schil zamierzał i których częścią tragiczną uskutecznił.

Król westfalski z takim pospiechem wyjechał do Paryża, iż opuścił uroczystości swojej stolicy wynikłe z powodu ceremonii Orderu korony westfalkiey i hołdu Hannoveranow; nigdzie się niezatrzymał, i w kilku dniach przebiegł całą drogę: swita wielka mniey spiesznie za nim iedzie. Kładniemy tu mowę Prezydenta deputacyi Hannoverskiey do tronu mianą „ N. Panie! rzekł Patie, Hannoveranie stawiają u podnożka tronu twoiego chcąc złożyć hołd poddaństwa swojego

Hanower doswiadczył najpierw klęsk tej długiej wojny, która teraz szczęśliwie zakończoną została. Przez lat 7 upadały u nas rolnictwo, przemysł, ludność i finanse; nakoniec Opatrzność zlitowała się dając nam Króla dla pociechy naszych familii i szczęścia powszechnego. Od cnot twoich czekamy odrodzenia naszego. W sercach naszych i w historii zachowana będzie na wieki pamięć dobrodzieystw króla. Racz N. Panie otoczyć tron swój nowym ludem, który zawsze ci wiernym i wdzięcznym będzie "Rząd kraiu tego do czasu w terazu: stanie pozostał—Papiery niemieckie do wielkiego kredytu powracają: wszystkie klasy cieszą się niewymówną radością, przekonane że już na zawsze wojna skończona w Niemczech, że te ludy spocząć mogą, a pewnie i bezpieczni oddać się interesom.

HAMBURG d. 24 marca. (z Ham: Zusch:) Regimenta fr: iedne po drugich przychodzą nad brzegi morskie: kilka tysięcy stanęło w mieście naszym; drugi oddział w Libee, inny osadził Bremen, drugie rozłożyć się mają nad dalszemi przegami. Król duński rozkazał wyciągnąć kordon w Holsztynie; ażeby towary podeyrzane przeciśnąć się niemogły na ląd, chociażby kontrabanda była wprowadzona do kraiu duńskich. General fr: Cadranś bawiący dotąd w Stralundzie d. 19 opuścił to miasto udając się do Szczecina z całą administracją, iaka tam za rządów fr: była. Graf Essen obeymując Pomeranią i wyspę Rugen ogłosił następną. Króla Szwedzkiego odezwę., Na skutek traktatu, pisze Karol 13, z Imperatorem fr: i królem włoskim, rozkazujemy obić prowincją od wielu wieków złączoną ze Szwecją, która we wszystkich zmianach okoliczności dzieliła szczęście i niedolę swojej oyczyzny, a zawsze w najstraszniejszej probie wierną została i wielkich ofiar dała dowody. Moia dusza czuje ztąd tym większą radość im bardziej burzliwe okoliczności grozić zdawały się utratą tego kraiu Kocham i szacuję moich poddanych; niewymownie cieszę się z powrotu pomorzanow na łono wielkiej familii. Znam klęski, iakich Pomerania i Rugen doświadczyły w czasie wojny: napelniają one boleścią moje serce stroskane; naygoręcey pragnę zmiesć w z-lkie ich skutki nieszczęśliwe. Gotowy naydzielniejszych użyć szrodkow wzywam was, Pomorzanie! ażebyście wasze siły połączyli z moimi; i zaufaniem, zgodą, iednością, prawdziwym patryotyzmem przyłożyli się do osiągnięcia pomyslnego skutku usiłowań Rządu. Opierając się na tych zasadach podzwignę wasze rolnictwo przemysł i handel. Jeżeli będą iakie zawady szczegulne i partykularne ofiary, bądźcie przekonani że są one potrzebne dla tego ażebym was uszczęśliwił i że niechęć niczego tylko dobra moich poddanych "General Gubernator Essen ogłosił późniey, że wolno wyprowadzać zboże morzem i lądem za granicę, iakoteż i to, że wolno Szwedom handlować z Francją i ze wszystkimi iey sprzymierzeńcami; co też ogłoszono w portach Niemieckich w Hollandyi w Gdańsku i innych kraiach nadmorskich—

Król pruski wysłał do Paryża Feldmarszał-

W Drukarni redakcyi za pozwoleniem cenzury wileńskiej.

ka Kalkreuth dla złożenia Napoleonowi powinszowania słubnych związkow z Maryą Ludwiką. Rezydujący w Berlinie poseł fr: S. Marsan dawał bal i wieczerzę dla pierwszych urzędnikow i dystyngwowanych cudzoziemcow: przy weyściu w transparencie iaśniały herby francuzkie i austryackie. Słychać iż wzdędem portow nad morzem Bałtyckim odbywają się teraz ważne układy ściągające się do ścisłego ich zamknięcia — Woyska saskie już urządzone po francuzku: szefem głównego sztabu będzie GM. Gersdorf; armia dzielić się będzie na 3 dywizye, iedną iazdy i dwie piechoty: GL. Gudszmid' będzie dowodzić iazdą z 3ch brygad czyli 7 regimentow złożoną: 1szą dywizją piechoty dowodzić będzie GL. Zeschau; składa się ona z 2ch brygad i 4ch regimentow piechoty: na czele 2giey dywizyi z 3 brygad i 6 regimentow piechoty iest GL. Lecoq. Artylerya ciężka i letka, kompanie inwalidow i garnizonow są pod rozkazami Grafa głównego sztabu— Woyska Xiążąt saskich Kontingensa innych Xiążąt Niemieckich, poszły do Hiszpanii pod GD. Rouyer.

RZYM d. 12 marca. (z Frankf: i Zel:) Opisywano długo życie Naczelnika Hoffera; teraz opisują śmierci jego okoliczności. Siedział w więzieniu w Mantui cale spokojny; nigdy nie wierzył iżby mógł być roztrzelany; i kiedy wyrok sądu wojskowego był czytany rozumiał że go straszono, ale kiedy wyliczono wszystkie klęski, iakich był przyczyną, zaczął żałować postępkow swoich i prosił za żoną i dziećmi, których niewinnemi mianował. Poszedł na teatr śmierci śmiałym krokiem trzymając w ręku krucyfix, który często do ust przykładał: na placu odważnie klęknął; oczu nie pozwolił sobie zawiązywać mówiąc, iż nigdy nie lękał się niebezpieczeństw, i nakoniec mężnie potrafi umrzeć; iakoż ugodzony w czoło i wpiersi 12stu kulami od 12stu grenadierow skonał—

Dandrini, agent 7miu Yońskich, przytrzymany w Konstantynopolu przez Agenta fr: Maubourg, za wstawieniem się Posła angielskiego Adair, na wolność puszczonym został. Dywan w Sztambule często zgromadza się na walne rady. Pelivan Aga dowodzi woyskami Otomańskimi nad Dunaiem będącemi—W Arabii Wehabitowie umilkli i działania ich przerywały się; wiadomości z Meki i Mediny przychodzące nie donoszą nic osobliwego— Anglicy krążą na Archipelagu. Malta zawalona towarami angielskimi; kupcy niemają gdzie wyprowadzić swoich bogactw.

Ogłoszono tu sposob ratowania się prosty łatwy i doświadczony od ukąszenia przez psa wściekłego. Nic więcęy nietrzeba iak tylko w przeciągu 24 godzin od ukąszenia żelazem rozpalonym spiec ranę chorego — W Paryżu ogłoszono iż nie tylko z burakow można robić cukier, lecz z winogron cale dobry syrop cukrowy udaie się i że ten dostatecznie może go zastąpić. Imperatorowi podawano lody z takiego syropu robione; i te były zupełnie dobre.